

دانشگاه تهران

موسسه پژوهش‌های شهری و منطقه‌ای

موسسه تحقیقات معماری و شهرسازی

موسسه تحقیقات معماری و شهرسازی

موسسه تحقیقات معماری و شهرسازی

بررسی مفاهیم و معیارهای پایداری اجتماعی

مهین نسترن
استادیار گروه شهرسازی
دانشگاه هنر اصفهان، ایران
Dr_nastaran1@yahoo.com

نیلوفر یوسفی قلعه سلیمی
کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی شهری
دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی
NilooFar66_y@yahoo.com

علی زنگی آبادی

دانشیار گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه اصفهان، ایران
Dr_adelz@yahoo.com

چکیده

پایداری اجتماعی یکی از ارکان اساسی در پایداری است که پایداری واقعی بدون توجه به ابعاد اجتماعی توسعه پایدار امکان‌پذیر نمی‌باشد. نقش مهم و کلیدی مباحث اجتماعی در طرح‌ها و برنامه‌ریزی‌های شهری آن را به یکی از مهمترین ابزارها در برنامه‌ریزی‌ها و سیاست‌گذاری‌های شهری تبدیل کرده است و آن را دریچه‌ای برای دستیابی به اهداف توسعه پایدار قرار داده است. با توجه به مفهوم چند بعدی و گسترده پایداری اجتماعی، شاخص‌های مربوطه نیز از طیف وسیعی برخوردار می‌باشند. پژوهش‌های پیشین در مورد توسعه پایدار عمدتاً بر مسایل مربوط به محیط‌زیست و مسایل اقتصادی متمرکز بودند اما در سال‌های اخیر پایداری اجتماعی به‌عنوان یکی از اجزای اصلی توسعه پایدار به شکل فزاینده به رسمیت شناخته شده است و در دستور کار جوامع پایدار گنجانده شده است.

اگر چه در سال‌های اخیر توجه به پایداری اجتماعی به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های اصلی توسعه پایدار بیش از گذشته در نوشتارهای توسعه در کشورهای پیشرفته نمود یافته، اما هنوز چارچوب مشخص و تعریف شده‌ای از شاخص‌های آن در سطح کشور صورت نگرفته است.

این مقاله با توجه به عدم وجود بررسی‌های منظم و سیستماتیک در مورد این مفهوم سعی در بررسی مفهوم کنونی پایداری اجتماعی و ارائه‌ی شاخص‌های پایداری اجتماعی دارد. با بررسی تعاریف مختلف معیارهای تعیین کننده پایداری اجتماعی به دو قسمت شاخص‌های عینی و شاخص‌های ذهنی تقسیم گردیده‌اند که هر یک دارای زیر معیارهایی می‌باشند.

واژه‌های کلیدی: توسعه پایدار، پایداری، پایداری اجتماعی، معیار.